

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**ITINERARI[I] || ITALIAE || RERVMQ. ROMANARVM || LIBRI
TRES ||**

Schottus, Franciscus

Antverpiae, 1600

Mantva.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70633)

patriæ antiquitates expressit in dialogis quos
de origine & antiquitate ciuitatis Verona in lucem libris
quatuor edidit.

Videbis nouas munitionum vrbs structuras,
 quibus Veneri maximis operibus, & sumptibus,
 continuoque studio, pro huius sæculi ambitio-
 ne contendunt vrbe[m] illam inexpugnabilem
 reddere: immanes aggeres, spississimos muros,
 turres, ac propugnacula tormentis bellicis arma-
 ta, fossas profundas atque latas, quas Athesis
 intromissus redimplet; item portas vrbs no-
 uas, non tantum artificio & operibus admo-
 dum munitas, sed etiam sculpturis, statuis &
 marmoreis columnis adornatas.

M A N T V A.

MA N T V A M constat antiquitate cum
 quauis Italarum vrbiu[m] certare posse.
 Ante Romam etenim nõ solum, sed etiam ante
 Troiæ excidium (quod Romæ natalem, vt Eu-
 sebius, D. Hieronymus aliique testantur, annis
 plusquam c. dxxx. præcessit) conditam fuisse
 probat Leander Albertus: & ante Christum
 natum annis c. lxxxiii. Quomadm-
 dum igitur antiquitate præcellit aliis, sic extra
 controuersiam nobilissima est eius origo: quam
 probatissimi quique auctores ab Ocnio Biano-
 ro, Etruscorum antiquissimo rege conditam
 fuisse consentiunt, conflata[m]que ciuitatem ab
 inirio fuisse ex tribus nobilissimis populis, nem-
 pe Tuscis, Thebanis externis, & Venetis vici-
 nis. Ocnus enim conditor, Tiberini Tusci re-
 gis atque Mantus Thebanæ filius, eam à nomi-
 ne matris suæ Mantuam appellauit; vt inter alios
 poëtarum princeps Maro Mantuanus ipse Ae-
 neid. lib. x. testatur; qui nobilitatem suæ patriæ
 celebrans, Mantuam aus diuitem, gentem illi
 tripli-

triplicem, ac populos sub gente quaternos, ipsam caput, & populis Tusco de sanguine vires ab origine fuisse canit: magis eum illustrans ingenio carminibusque suis, quam vel longa Tuscorum regum series, vel ipsius urbis ædificiorum magnitudo nobilitare vnquam potuit. Quemadmodum Iulius Scaliger æui nostri poëta perdoctus & ingeniosus Maronem imitando de eadem eleganter scribit:

*Maxima cum veteriurgeret Etruria regno,
Sceptraq; terrarum iungeret aucta mari:
Mole noua tumuit, solisq; excreuit auitu,
Ut premeret forti iura aliena pede.*

*Inde est in superas deducta colonia terras,
Non tamen his potuit Mantua tota dari.*

*Clara viris, felix Ducibus, diuo incluta cygno,
Quem vitreis aluit Mincias Andis aquis.*

*Mantua diues auis, magno non cesserit orbis,
Tota tamen parte hac vincitur ipsa sui.*

Vrbs quidem vt situ est munitissima, sic & ædificiis publicis priuatisque perampla; rectis ac spaciosis plateis apparet admodum decora, & venusta. Habet enim magnificas ædes sacras, templa, porticus, & palatia sumptuosa, & abundat mercibus, omniumque rerum necessariorum copia propter aquarum commoditatem. Etenim populus ipse vt ad arma, literas, artes; ita ad mercaturam, aliasque negociationes valde gnauus, & promptus est.

B R I X I A

AD radices eiusdem montis est posita, ac antiquitate amplitudineque ædificiorum cum multis urbibus Italiae certare potest. De hac autem epigramma non inelegans tale prodidit Iulius Cæsar Scaliger, nostri sæculi poëta præclarus.

Quæ